



REPUBLIKA HRVATSKA –Ministarstvo financija

Plenarni sastanak PEM PAL "Zajednice prakse za trezor"

- Odabrani aspekti upravljanja likvidnošću i trezorskih kontrola -


(je li bolje fokusirati se na efikasnost gotovinskih operacija ili na kontrolu trošenja proračunskih korisnika?)

Tirana, Albanija

20.-22. svibnja 2015

Alati za upravljanje gotovinom i projekcije budućih tokova gotovine

- ✓ **Jedinstveni račun riznice JRR** (državnog proračuna) – operativan od 2006. i 2007. Obuhvaća korisnike državnog proračuna I. razine (Parlament, Vlada, Ministarstva...) i II. razine (agencije, zavodi i ostali), izvanproračunske korisnike: HZMO-Mirovinski fond i HZZ-Fond za zapošljavanje.
- ✓ **Ne obuhvaća:** lokalnu državu i njene proračunske i izvanproračunske korisnike, III. razinu korisnika (pravosuđe-sudovi, zdravstvo-državne bolnice, kultura-muzeji, galerije, arhivi i znanost-fakulteti, instituti...) Od 1.1.2015. HZZO-zdravstveni fond (8 godina je bio na JRR).
- ✓ Na JRR uplaćuju se svi prihodi i primici države i proračunskih/izvanproračunskih korisnika (vlastiti prihodi, namjenski, pomoći, darovnice, donacije i neki zajmovi) i s njega se izravno isplaćuju svi rashodi i izdaci državnog proračuna u nacionalnoj i stranim valutama.
- ✓ Projekcije novčanih tokova izrađuju se tromjesečno i mjesečno po danima, a mjesečna se ažurira svakodnevno.



Ministarstvo financija

IZVORI PODATAKA I NJIHOVO KORIŠTENJE

- ✓ Informacije o tokovima gotovine za izradu planova likvidnosti prikupljaju se

na strani rashoda i izdataka iz integriranog informacijskog sustava (FMIS-a) državne riznice putem dokumenata **rezervacija** (3. tipa rezervacije: najava obveze, ugovor, narudžbenica) i evidentiranih **računa**). Dodatno se prikupljaju ažurirane obveze s osnova javnog duga (iznos TZ-ova mijenja se svaki tjedan zbog aukcije) po svim instrumentima zaduživanja uključujući i kamate.

na strani prihoda: od Zavoda za makroekonomske analize i planiranje koji izrađuje projekcije prihoda, od Porezne uprave-podaci o povratima poreza, od Sektora za međunarodne financijske institucije-povlačenje zajmova, Sektor za nacionalni fond-uplate i refundacije iz proračuna EU. Svi ostvareni prihodi (iznos, vrsta) u FMIS državne riznice evidentiraju se s danom kašnjenja. Stanje na JRR-u kao i sve promjene na računu u nacionalnoj valuti i devizama dostupno je u svakom trenutku ON-LINE vezom s FINA-om i HNB-om. Projekcije se ažuriraju **dnevno** u skladu s ostvarenjem prihoda i rashoda.



Ministarstvo financija

IZVORI PODATAKA I NJIHOVO KORIŠTENJE

Koje probleme/prednosti ste uočili korištenjem svoje metode?

- ✓ Nedostatak: Koordinacija kod prikupljanja podataka-postojanje više izvora informacija.
- ✓ Prednost: Prelazak s projekcija temeljenih na mjesečnim financijskim planovima korisnika i mjesečnim limitima na projekcije temeljene na rezervacijama i računima pokazao se točnijim. **Nema mjesečnih ograničenja za evidentiranje rezervacija i računa. Od 2015. omogućeno je evidentiranje obveza iznad plana.** Preduvjet je integracija informacijskih sustava proračunskih korisnika s informacijskim sustavom državne riznice-povezivanje glavne knjige korisnika s glavnom knjigom državne riznice.
- ✓ **Ključna uloga sustava rezervacija** je osigurati da proračunski korisnici ulaze samo u one postupke nabave za koje postoje pokriće u godišnjem planu (tekući proračun), odnosno suglasnosti Vlade za stvaranje višegodišnjih proračunskih obveza (projekcije za iduće dvije godine). Rezervacija postaje sredstvo za **upravljanje obvezama**.



Ministarstvo financija

ALATI ZA UPRAVLJANJE GOTOVINSKIM DEFICITOM

- ✓ Problemi s kratkoročnom mjesečnom nelikvidnošću rješava se:

Kratkoročnim kreditnim zaduženjem kod domaćih poslovnih banaka. Kredit se vraća do kraja mjeseca. (*isplata mirovina 10. tog u mjesecu-cca 30% ukupnog mjesečnog plana rashoda (bez javnog duga) isplaćuje se u jednom danu).

Tjednim aukcijama trezorskih zapisa (aukcija utorkom: upis i ispis četvrtkom) Zbog velikih iznosa iskupa i upisa koristi se unutar-dnevni kredit.

- ✓ Od 2013. nema zadržavanja isplata obveza s JRR koje dospijevaju taj dan, niti zadržavanja povrata poreza. **Svi računi uneseni u sustav državne riznice plaćaju se u skladu s datumom dospelja. Korisnici mogu** To nalaže zadržavanje nešto većeg salda na računima.



Ministarstvo financija

ALATI ZA EFIKASNO UPRAVLJANJE GOTOVINOM

- ✓ Prema Zakonu o proračunu višak raspoloživih sredstva može se polagati u Hrvatsku narodnu banku i poslovne banke te ulagati u državne vrijednosne papire poštujući pri tom načela sigurnosti, likvidnosti i isplativosti ulaganja.
- ✓ Potpisani Ugovori s poslovnim bankama o oročavanju viškova sredstava. **Nacionalna valuta:** Najveći prihod se uplaćuje zadnji dan u mjesecu (PDV) kada se vraćaju kratkoročni krediti za likvidnost. Tada se najčešće oročavaju viškovi (prikupljaju se ponude, rangiraju cijene, donosi odluka). Radi se o kratkoročnom oročavanju-do dva (2) tjedna ciljanom na dan dospelja mirovina po tekućim računima.
- ✓ **Devize:** Odluka Europske centralne banke – uvođenje sredinom 2014. godine negativne kamatne stope prvotno na a vista sredstva a onda i na novčana sredstava oročena na kraća vremenska razdoblja.
- ✓ **Povjerenstvo za likvidnost.**
- ✓ **Ciljani saldo?** Saldo se nastoji optimizirati na način da ne ugrožava tekuću dnevnu likvidnost. Preduvjet su što kvalitetnije i ažurnije prognoze novčanih tokova.



Ministarstvo financija